

VALTIONEUVOSTON ASETUS ELOKUVIEN YHTEISTUOTANNOSTA TEHDYSTÄ EUROOPAN NEUVOSTON YLEISSOPIMUKSESTA JA VALTIONEUVOSTON ASETUS ELOKUVIEN YHTEISTUOTANNOSTA TEHDYSTÄ EUROOPPALAISESTA YLEISSOPIMUKSESTA

Valtioneuvoston asetus elokuvien yhteistuotannosta tehdystä Euroopan neuvoston yleissopimuksesta

Elokuvien yhteistuotannosta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (jäljempänä myös ”uudistettu yleissopimus”) tarkoituksena on edistää ja helpottaa osapuolten välisten elokuvien yhteistuotantojen syntymistä asettamalla tällaisissa tuotannoissa sovellettavat säännöt. Sopimus korvaa sen osapuolten välillä Euroopan neuvostossa vuonna 1992 elokuvien yhteistuotannosta tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen (jäljempänä myös ”eurooppalainen yleissopimus”).

Uudistettu sopimus tehtiin Rotterdamissa 30.1.2017. Suomi allekirjoitti sopimuksen 18.11.2020. Hallituksen esitys eduskunnalle sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 223/2021 vp) annettiin eduskunnalle 25.11.2021. Eduskunta hyväksyi sopimuksen ja sen voimaansaattamislain 18.2.2022 (EV 6/2022 vp). Tasavallan presidentti hyväksyi sopimuksen ja vahvisti sen voimaansaattamislain (327/2022) 13.5.2022. Ahvenanmaan maakuntapäivät hyväksyi sopimuksen voimaansaattamissäädöksen 20.5.2022. Opetus- ja kulttuuriministeriö teki 23.6.2022 päätöksen sopimuksen 5 artiklassa tarkoitetuista toimivaltaisista viranomaisista koskevasta selityksestä. Hyväksymiskirja ja selitys toimivaltaisista viranomaisista talletettiin Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan 5.7.2022.

Sopimus tulee sen 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kolme kuukautta allekirjoituspäivästä tai päivästä, jona ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu. Sopimus tulee siten Suomen osalta voimaan 1.11.2022.

Ehdotetun asetuksen 1 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään, että sopimus tulee voimaan 1.11.2022. Pykälän toinen momentti sisältää tavanomaisen säännöksen sopimuksen kansallisista hyväksymis- ja voimaansaattamisvaiheista. Asetuksen 2 §:ssä säädetään, että sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa. Asetuksen 3 §:n ensimmäinen momentti sisältää säännöksen sopimuksen voimaansaattamislain voimaantulosta ja toinen momentti Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumuksesta. Asetuksen 4 § sisältää asetuksen voimaantulosäännöksen.

Sopimus liitteineen, sopimuksen voimaansaattamislaki ja opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoitus sopimuksen 5 artiklassa tarkoitetuista toimivaltaisista viranomaisista koskevasta selityksestä julkaistaan voimaansaattamisasetuksen julkaisemisen yhteydessä Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa.

Valtioneuvoston asetus elokuvien yhteistuotannosta tehdystä eurooppalaisesta yleissopimuksesta

Elokuvien yhteistuotantojen kehittämisen edistämiseksi Strasbourgissa tehtiin 2.10.1992 eurooppalainen yleissopimus elokuvien yhteistuotannosta (SopS 48/1995), jonka uudistettu yleissopimus korvaa sen osapuolten välillä. Eurooppalaista yleissopimusta sovelletaan uudistetun yleissopimuksen voimaantulon jälkeen kuitenkin vielä sellaisten valtioiden välillä, joista toinen on uudistetun yleissopimuksen osapuoli ja toinen vain eurooppalaisen yleissopimuksen osapuoli.

Eurooppalainen yleissopimus saatettiin Suomessa voimaan asetuksen tasoisena silloisen valtiosääntöoikeudellisen käytännön mukaisesti. Asetus elokuvien yhteistuotantoa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta (1002/1995) tuli voimaan 1.9.1995, jolloin yleissopimus tuli Suomen osalta voimaan.

Sopimuksen perustuslain ja sen tulkintakäytännön mukaan nykyisin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset nostetaan nyt lain tasolle (ks. HE 223/2021 vp). Eduskunta hyväksyi sopimuksen lain alaa koskevien määräysten voimaansaattamista koskevan lain 18.2.2022 (EV 6/2022 vp), ja tasavallan presidentti vahvisti lain (328/2022) 13.5.2022. Lain 3 §:ssä säädetään, että lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ahvenanmaan maakuntapäivät hyväksyi 20.5.2022 lain voimaantulon maakunnassa. Sopimuksen alkuperäinen voimaansaattamisasetus (1002/1995) jää voimaan silloisen valtiosääntöoikeudellisen käytännön mukaisesti annettuna sopimuksen varsinaisena voimaansaattamisasetuksena. Alkuperäisen voimaansaattamisasetuksen yhteydessä on sopimussarjassa julkaistu sopimuksen teksti (SopS 48/1995).

Sopimuksen 5 artiklan 5 kappaleen mukaan kukin sopimusvaltio nimeää yhteistuotantoasemaa koskevia hakemuksia käsittelevät toimivaltaiset viranomaiset allekirjoitushetkellä tai sen ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjan talletushetkellä tehtävällä selityksellä. Tätä selitystä voidaan muuttaa myöhemmin milloin tahansa. Suomi antoi sopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun selityksen 9.5.1995 tallettaessaan sopimuksen hyväksymiskirjan. Sopimuksen voimaansaattamisasetuksen (1002/1995) 2 §:ssä säädetään, että sopimuksen 5 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on Suomessa opetusministeriö, jonka valtuuttamana Suomen elokuvasäätiö voi ratkaista hakemuksen yhteistuotantoaseman saamiseksi.

Elokuvan tuotantoon ja jakeluun sekä muuhun elokuvakulttuurin edistämiseen myönnettävästä valtion rahoituksesta on sopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun selityksen antamisen ja sopimuksen voimaansaattamisasetuksen voimaantulon jälkeen säädetty valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetussa laissa (1174/2018). Lain 3 §:n 1 momentissa todetaan, että opetus- ja kulttuuriministeriö voi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa myöntää Suomen elokuvasäätiölle valtion varoja elokuvan käsikirjoittamisen, tuotannon ja jakelun tukemiseksi sekä elokuvakulttuurin edistämiseksi muulla tavalla. Tuotantotukea koskevista valtionavustusasioista päättää lain 5 §:n 1 momentin mukaan Suomen elokuvasäätiön hallitus.

Opetus- ja kulttuuriministeriö teki 23.6.2022 päätöksen eurooppalaisen yleissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun toimivaltaisia viranomaisia koskevan selityksen muuttamisesta, ja selityksen muuttamisesta ilmoitettiin Euroopan neuvoston pääsihteerille

5.7.2022. Koska eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisasetuksen 2 §:n sääntely ei vastaa enää todellista asiointilaa, kyseinen pykälä esitetään kumottavan. Muutetusta selityksestä ilmoitetaan Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 8 §:n mukaisesti sopimussarjassa julkaistavalla opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoituksella.

Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin, että yleissopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa. Asetuksen 2 §:n 1 momentissa säädettäisiin, että elokuvien yhteistuotannosta tehdystä eurooppalaisesta yleissopimuksesta annettu laki tulee voimaan 14.10.2022. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Ahvenanmaan maakuntapäivät on hyväksynyt lain voimaantulon maakunnassa. Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin elokuvien yhteistuotantoa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta annetun asetuksen (1002/1995) 2 §:n kumoamisesta. Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin, että asetus tulee voimaan 14.10.2022.

Esitys

Edellä esitetyn perusteella esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen elokuvien yhteistuotantoa koskevasta Euroopan neuvoston yleissopimuksesta. Laki ja asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2022, jolloin yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan. Edellä olevan perusteella esitetään lisäksi, että valtioneuvosto antaa asetuksen elokuvien yhteistuotannosta tehdystä eurooppalaisesta yleissopimuksesta. Laki ja asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 14 päivänä lokakuuta 2022.